

Guide til undervisningen – Blomster detektiven

Print arkene eller lad eleverne åbne dem på deres tablet.

Giv eleverne en tidsgrænse til at finde blomsterne fx 30 min – de skal ikke plukke dem, blot observere dem og krydse dem af på arkene.

Efter endt observationstid kan I sætte jer et sted hvor der er mange blomster og snakke om dem, diskuter bl.a.:

- Hvor høj var blomsten? Kan man ud fra det sige noget om plantens egenskaber? Om hvor den vokser? Er det dårlig jord, er den udsat af fx sol, vind eller vand? Er der mange andre blomster omkring den, og er den blevet høj for at udkonkurrere dem? Hvilke insekter kan bestøve blomsten i den højde? Hvilke dyr kan spise blomsten i den højde?
- Hvor mange blade har de i blomsten og på stænglen? Er bladene store eller små, og kan man gætte på hvilke blomster der måske er i familie med hinanden ud fra opbygningen og formen på bladene?
- Hvilken farve har blomsten? Har farven betydning for duften? Hint: det har det: Hvide blomster har en meget sød duft, som tiltrækker fx natsværmere. Samtidig vil den hvide farve være lettere at se om natten. Ligeledes har man røde og brune blomster, som lugter meget dårligt – altså ligner og lugter som råddent kød, og som derfor tiltrækker bestemte insekter til at bestøve sig. Kan eleverne dufte forskel på blomsterne efter farve?
- Vokser der mange af samme blomst sammen eller vokser den hver for sig? Har hver plante mange blomster eller producerer den kun en enkel blomst? Kan man derfra gætte sig til om planten kun spreder sig ved hjælp af bestøvning der leder til frøstande som spredes, eller breder nogle blomster sig også ved hjælp af rødderne?
- Hvor sidder nektar, pollen og støvfang? Kan man ud fra det gætte hvilke insekter der bestøver den? Er blomsten tragtformet kræves der måske en snabel (sommerfugle eller sværmere) for at nå nektar og er blomsten flad er det en anden type insekter der lander på den (bier og fluer). Og går insekterne efter det søde nektar eller det proteinrige pollen de vil have? Eller bliver de snydt, fx af duften og lander på blomsten uden at være efter pollen (bi) eller nektar (sommerfugl), men ender som bestøvere alligevel. Har nogle af blomsterne allerede sat frø? Kan man derfra gætte sig til hvordan de spreder frøene, er de mon designet til at flyve langt (fx gederamsens uldtotter, mælkebøttens faldskærme eller røllikens kompakte frø).
- Forskellene på blomsterne. Hvorfor har nogle små blomster mens nogle har store, hvorfor er nogle høje mens andre er lave, lad eleverne bruge fantasien, men guide dem med at de fx kan overveje hvilken biotop blomsten vokser i – er den nødt til at blive høj for at komme over de omkringvoksende planter, så insekterne der bestøver den, kan se den? Eller er den lav fordi den vokser i dårlig jord eller måske vokser et sted hvor en høj blomst ville blæse omkuld. Snak om fordelene og ulemperne ved blomstens udformning.